
Grundforløbsprøve for EUD og EUX på uddannelsen til social- og sundhedsassistent

Gældende fra september 2024

Prøvens lovgrundlag

- Bekendtgørelse om prøver og eksamen i grundlæggende erhvervsrettede uddannelser (BEK nr 41 af 16/01/2014)
- Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser (BEK nr 953 af 22/06/2023)
- Bekendtgørelse om erhvervsuddannelsen til social- og sundhedsassistent (BEK nr 738 af 15/06/2024)

Prøvevejledning

Mål

De væsentlige udvalgte mål for prøven er de kompetencemål, som kendetegner den kernefaglighed, der ligger i social- og sundhedsassistentuddannelsen.

Prøven skal give eleven mulighed for med et fagligt fokus at demonstrere kompetencer inden for det uddannelsesspecifikke fag.

Kravet for at bestå er, at eleven demonstrerer kompetencer inden for det udsnit af de udvalgte væsentlige mål, der er relevante for elevens eksaminationsgrundlag på det niveau, der er angivet for det enkelte mål.

Kompetencemål 6 på rutineret niveau indgår altid i eksaminationsgrundlaget. Herudover skal eleven berøre minimum 3 selvvalgte kompetencemål, der er relevante for eksaminationsgrundlaget. Ved grupper på 2 elever skal eleverne berøre minimum 4-5 selvvalgte kompetencemål, der er relevante for eksaminationsgrundlaget. Ved grupper på 3 elever skal eleverne berøre minimum 5-6 selvvalgte kompetencemål, der er relevante for eksaminationsgrundlaget.

Bedømmelsesgrundlaget kan omfatte alle mål, der er relevante for eksaminationsgrundlaget. Eleven skal ikke nødvendigvis berøre alle udvalgte væsentlige mål for at bestå.

Kompetencemål på begynderniveau

- 1) Eleven kan i kendte situationer yde omsorg, sygepleje og praktisk hjælp til borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse ud fra enkle etiske refleksioner over borgerens selvbestemmelsesret, intimsfære og blufærdighed.
- 2) Eleven kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere over kost og motions betydning for livskvalitet, fysisk, psykisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.
- 3) Eleven kan i kendte situationer redegøre for ergonomiske principper, regler om sikkerhed og arbejdsmiljø, samt deltage i forflytninger med og uden velfærdsteknologiske hjælpemidler, samt i enkelte situationer reflektere over egenomsorg i jobudøvelsen.
- 4) Eleven kan redegøre for social- og sundhedsvæsnets opbygning og social- og sundhedsassistentens rolle, samt gengive de mest almindelige rettigheder og pligter som fagperson.

- 5) Eleven kan gengive fysiske, mikrobiologiske og kemiske faktorer, der påvirker hygiejnen, herunder temperatur, eksponentiel vækst samt syre- og basebalance.
- 6) Eleven kan medvirke til sammensætning af kost til målgruppen ud fra statistik og udregning af energibehov og -forbrug, under hensynstagen til målgruppens behov for vitaminer og næringsstoffer.
- 7) Eleven kan gengive udvalgte kemiske stoffers opbygning og egenskaber og deres betydning for kemikaliesikkerheden.
- 8) Eleven kan i enkle situationer vejlede og inddrage borgeren i at opnå digital kontakt til offentlige myndigheder med fokus på beskyttelse af borgerens digitale data.

Mål 5, 6 og 7 på begynderniveau vedrører alene elever, der har gennemført grundforløbet på uddannelsen til social- og sundhedsassistent med eux.

Kompetencemål på rutineret niveau

- 1) Eleven kan redegøre for kroppens opbygning, organsystemer og basale funktioner, samt videregive observationer og handle fagligt relevant på hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme og de hyppigst forekommende symptomer på demens i kendte situationer.
- 2) Eleven kan i kendte situationer indgå i relationer, samt understøtte rehabilitering, guidning og vejledning af borgeren til mestring af eget liv samt inddrage enkle faktorer, der fremmer og hæmmer motivationen for egenomsorg.
- 3) Eleven kan i kendte situationer varetage afbrydelse af smitteveje og reflektere over enkle måder at overholde hygiejniske retningslinjer.
- 4) Eleven kan i kendte situationer indgå i samarbejdet med tværprofessionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og konflikter.
- 5) Eleven kan deltage i enkel faglig kommunikation og anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer indgå i faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.
- 6) Eleven kan udvise empati for målgruppen og reflektere over enkle etiske dilemmaer i jobudøvelsen.

Formelle rammer

Prøven er tilrettelagt som en individuel prøve eller gruppeprøve med højst 3 elever i hver gruppe. Kun elever på samme uddannelse og i samme klasse, kan være i gruppe sammen. Det betyder, at alle elever i gruppen skal være indskrevet på uddannelsen for social- og sundhedsassistenter.

For at gå til gruppeprøve skal eleverne vælge samme case og have forberedt sig sammen. Eleverne trækker scenarie individuelt og forbereder individuelt et praksiseksempel. Elever, der ønsker at gå op til prøve i grupper, skal tage kontakt til eksaminator. Det skal finde sted i skoletiden og inden case-arbejdsdagene.

En elev, der har meldt sig til gruppeprøve og forberedt sig i en gruppe, kan vælge at gå til individuel prøve i det forberedte.

Forudsætning for deltagelse i prøven

Elever, der er tilmeldt grundforløbet, har adgang til prøven uanset standpunkt i det uddannelsesspecifikke fag og i grundfag.

Forudsætningen for at gå til grundforløbsprøve er, at eleven har trukket et scenarie. Scenarie trækkes kl. 11.30 på dag 2 i prøveforløbet. Idet eleven trækker scenariet, er prøven gået i gang.

For at kunne gå til prøve er det en forudsætning, at eleven har under 15 % fravær, jvf. skolens ordensregler.

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget tones mod kompetenceområdet for social- og sundhedsassistentuddannelsen:

Professionel helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i samarbejde med borgere og patienter med grundlæggende behov i et tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde i det nære og det sammenhængende sundhedsvæsen (BEK nr 640 af 17/05/2022).

Grundlaget for eksaminationen er elevens oplæg ud fra en valgt kendt case og elevens demonstration af praksiseksempel ud fra et trukket ukendt scenarie tilknyttet casen. Case og scenarie dækker et bredt udsnit af kompetencemål og sætter fokus på elevens begyndende fagidentitet, samt at eleven er under uddannelse.

Case og scenarie skal give eleven mulighed for at:

- Præsentere en grundlæggende faglig viden
- Demonstrere et forberedt praksiseksempel ud fra det trukne scenarie
- Demonstrere en grundlæggende evne til at reflektere over teori og praksiseksempel

Prøvens tilrettelæggelse

Der afsættes 5 dage inklusive prøven til at arbejde med case og scenarie og til at forberede oplæg og demonstration af praksiseksempel.

Dag 1:

- Information om afholdelse af prøven
- Information om det mundtlige oplæg og demonstration af praksiseksempel
- Information om valg af case
- Eleven vælger mellem individuel prøve og gruppeprøve og meddeler det til underviser inklusive gruppedannelse
- Elev/gruppe vælger case og arbejder med den
- Vejledning ved underviser

Dag 2:

- Elev/gruppe arbejder med case og oplæg
- Kl. 11.30 trækker hver enkelt elev scenarie tilknyttet den valgte case
- Elev/gruppe arbejder videre med oplæg og forberedelse af demonstration af praksiseksempel
- Vejledning ved underviser

Dag 3:

- Elev/gruppe arbejder videre med oplæg og forberedelse af demonstration af praksiseksempel
- Vejledning ved underviser

Dag 4:

- Elev/gruppe arbejder selvstændigt frem mod prøven uden underviser

Dag 5-6:

- Afholdelse af den mundtlig prøve

Dag 1	Dag 2	Dag 3	Dag 4	Dag 5	Dag 6
Underviser på holdet	Underviser på holdet	Underviser på holdet	Uden underviser		
Case vælges (kendt) Arbejde med case og oplæg	Arbejde med case 11.30: Scenarie trækkes (ukendt). I det eleven trækker scenariet er prøven gået i gang. Arbejde med case oplæg og scenarie og praksiseksempel	Arbejde med case oplæg og scenarie og praksiseksempel		Prøve	Prøve

Praksiseksemplet til prøven:

- fremvisning af film optaget på forhånd af demonstration af en praktisk situation med eller uden brug af remedier og med eller uden brug af figurant.
- demonstration af en praktisk situation i eksaminationslokalet med eller uden brug af remedier og med eller uden brug af figurant.

Ved brug af figurant i film eller i eksaminationslokalet:

Eleven finder selv figurant. Figurant kan være f.eks. en anden elev på SOSU Østjylland, et familiemedlem eller en nabo. Eksaminator og censor kan ikke bruges som figurant.

Rammer for undervisning og vejledning:

Al undervisning og vejledning foregår på skolen med mindre andet er aftalt med underviser.

Prøvens afvikling

Prøven varer 30 min. inkl. votering pr. elev. Bedømmelsen gives individuelt. Eleven forlader lokalet under votering.

Prøvens varighed fordelt på antallet af elever:

Antal elever	Varighed inkl. votering
1 elev	30 minutter
2 elever	60 minutter
3 elever	90 minutter

Selve prøven:

Eksaminationen tager udgangspunkt i elevens oplæg og demonstration af praksis.

- Elevstyret oplæg: gennem brug af fagets metoder holder elev/gruppe et oplæg ud fra den valgte case og med fagsprog og brug af relevant teori redegøres for mulige indsatser. Varighed 5 minutter.
- Demonstration af praksiseksempel: eleven/gruppen fremviser praktisk(e) løsning(er) på det trukne scenarie. Varighed 3 minutter.
- Efter oplæg og demonstration af praksiseksempler vil prøven fortsætte som en dialog mellem

eleven/eleverne og eksaminator. Dialogen tager udgangspunkt i elevens/elevernes oplæg og i det/de demonstrerede praksiseksempel(er) og eleven/gruppen eksamineres ud fra relevante kompetencemål. Dialogen kan omfatte alle mål, så eleven prøves bredt i faget. Eleven/eleverne behøver ikke nødvendigvis berøre alle mål for at bestå. Censor kan deltage dialogen. Varighed 12 minutter.

- Eksaminator og censor voterer over præstationen, og der afgives bedømmelse til eleven/eleverne individuelt med kort begrundelse. Varighed 10 minutter.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til væsentlige mål for det uddannelsesspecifikke fag.

Bedømmelsesgrundlag

Prøven er mundtlig og omfatter praktiske og teoretiske elementer. Det er elevens mundtlige præstation, der udgør bedømmelsesgrundlaget. Ved gruppeprøve er bedømmelsen individuel og sker på baggrund af de enkelte gruppemedlemmers deltagelse i prøven.

Det er elevens forståelse for teori og begreber sammen med elevens refleksion over praksiseksemplet, der vægtes i bedømmelsen. Praksiseksemplet er i sig selv ikke genstand for bedømmelse ved prøven, men indgår i den samlede bedømmelse.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Grundforløbsprøven bedømmes bestået/ikke bestået. Kravet for at bestå er, at eleven på grundlæggende niveau demonstrerer kompetencer inden for det udsnit af de udvalgte væsentlige mål, der er relevante for elevens eksaminationsgrundlag. Der kan således være kompetencemål, som ikke bliver berørt under eksaminationen. Bedømmelsen sker alene på grundlag af den mundtlige præstation.

For at opnå bedømmelsen "bestået" lægges der i bedømmelsen særlig vægt på, at eleven på grundlæggende niveau kan opfylde nedenstående kriterier.

Såfremt elevens præstation ud fra helhedsvurdering af et eller flere punkter vurderes at være utilstrækkelig, jf. kolonnen "væsentlige mangler" nedenfor, medfører dette bedømmelsen "ikke bestået".

Bestået	Væsentlige mangler
Faglig viden	
Begynderniveau Eleven <i>niser</i> en grundlæggende forståelse for teori og begreber i formidling af egne overvejelser, som er relevante for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.	Eleven viser utilstrækkelig forståelse for teori og begreber i sin formidling af egne overvejelser, som er relevante for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen
Rutineret niveau Eleven <i>redeger</i> for en grundlæggende forståelse for teori og begreber ved formidling af egne overvejelser, som er relevante for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.	
Metodiske tilgange	

Begynderniveau Eleven <i>gengiver</i> i afgrænset omfang valgte metodiske tilgange, der er relevante for borgere/patienter i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. Rutineret niveau Eleven <i>forklarer</i> i afgrænset omfang valgte metodiske tilgange, der er relevante for borgere/patienter i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.	Eleven kan ikke i tilstrækkeligt omfang gengive valgte metodiske tilgange, der er relevante for borgere/patienter i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.
Fagbegreber	
Begynderniveau Eleven <i>demonstrerer</i> et grundlæggende kendskab til relevante fagbegreber inden for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering. Rutineret niveau Eleven <i>udvælger</i> relevante fagbegreber i et afgrænset omfang inden for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering.	Eleven demonstrerer et utilstrækkeligt kendskab til relevante fagbegreber inden for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering.
Kommunikation og relationer	
Begynderniveau Eleven <i>medvirker</i> i kommunikation og relation med borgere/patienter, pårørende, kolleger og øvrige samarbejdspartnere. Rutineret niveau Eleven <i>indgår</i> i kommunikation og relation med borgere/patienter, pårørende, kolleger og øvrige samarbejdspartnere.	Eleven <i>medvirker</i> ikke i tilstrækkelig grad i kommunikation og relation med borgere/patienter, pårørende, kolleger og øvrige samarbejdspartnere.
Etik og respekt	
Begynderniveau Eleven <i>demonstrerer</i> respekt for andre og en basal forståelse af relevante etiske problemstillinger i mødet med borgere/patienter, pårørende og kolleger. Rutineret niveau Eleven <i>udvælger</i> og reflekterer over relevante etiske problemstillinger i mødet med borgere/patienter, pårørende og kolleger.	Eleven demonstrerer utilstrækkelig respekt for andre og forståelse af relevante etiske problemstillinger i mødet med borgere/patienter, pårørende og kolleger.

Omprøve

Hvis eleven ikke består skal der gives en kort skriftlig begrundelse, som underskrives af censor og eksaminator. Eleven vil få udleveret en kopi heraf, og der skal vejledes til eventuel klageadgang.

Hvis ikke eleven består prøven, vil eleven blive kontaktet af underviser eller vejleder senest 2 dage efter prøven. Herefter laves en plan for det videre forløb. Eleven har ret til én omprøve. Et tredje prøveforsøg kræver dispensation.

Skolen fastsætter tidspunktet for omprøven, som afvikles hurtigst muligt efter den ordinære prøve. Ved omprøve trækkes nyt scenarie knyttet til den allerede valgte kendte case. Ved omprøve medvirker en ny censor. Eksaminator skal så vidt muligt være den samme person som ved første prøve.

Hjælpemidler

Under forberedelsen arbejder eleverne individuelt eller i grupper med eller uden vejledning. Eleven kan gøre brug af digitale hjælpemidler, bøger og andet materiale udleveret i undervisningen samt egne noter. Skolen stiller remedier til rådighed i forberedelsesdagene til forberedelse af praksiseksempel.

Eleven medbringer praksiseksempel og oplæg til prøven. Eleven kan medbringe andet relevant materiale til prøven, fx materialer, bøger, notater, digitale hjælpemidler.

Ved sygdom, udeblivelse eller lignende

Se eksamensreglement for EUD eller EUX

Klagemuligheder

Se eksamensreglement for EUD eller EUX